

แบบฟอร์ม 1

แบบเสนอผลงานกิจกรรมพัฒนาคุณภาพงาน

กระบวนการทำงาน

ส่วนที่ 1 (เพื่อประโยชน์ของท่าน กรุณากรอกข้อมูลให้ครบถ้วน)

☒ ผลงานใหม่ ☐ ผลงานเดิมต่อยอด/ขยายผล (พัฒนา ปรับปรุง)	สำหรับงานพัฒนาคุณภาพงาน เลขที่กลุ่ม...390.../..... วันลงทะเบียน.....
การเผยแพร่ผลงานในทุกรูปแบบ ☒ อนุญาต ☐ ไม่อนุญาต	สถานภาพกลุ่ม ☒ เริ่มกิจกรรมครั้งแรก ☐ กลุ่มกิจกรรมต่อยอด เรื่องที่...../... ☐ ผลงานเรื่องนี้เคยส่งประกวด และที่ได้รับรางวัลมาแล้ว จาก.....
☐ ไม่ต้องการต่อยอดผลงานเป็น R2R	
☒ *ต้องการต่อยอดผลงานเป็น R2R (ระบุ ประเภทของโครงการวิจัย) ☐ ระบบบริการสุขภาพ ☐ งานสนับสนุนบริการสุขภาพ ☒ การสร้างเสริมสุขภาพ ☐ การศึกษา ☐ วิทยาศาสตร์ทางการแพทย์และเครื่องมือทางการแพทย์ ☐ งานบริหารและธุรการ ☐ อื่นๆ.....	

*หมายเหตุ: กรณีที่ผลงานผ่านเกณฑ์และได้รับเงินรางวัล คณะฯ จะโอนเงินรางวัลเข้าบัญชีเงินเดือนผ่านทางรหัสบุคคลที่ท่านได้ให้ไว้ โดย
ขอให้ระบุตัวแทนการรับเงินเพียง ๑ ท่าน

สรุปปัญหาเชื่อมโยงสอดคล้องกับข้อใด		
ด้านคลินิก (Clinical)	☐ Safe Surgery ☐ Infection Control ☐ Medication Safety ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	☒ Patient Care Process ☐ Line , Tube & Catheter ☐ Emergency Response
ด้านสนับสนุน (Non Clinical)	☒ ความปลอดภัย [Safety] ☐ ต้นทุน / ความคุ้มค่า [Cost]	☒ คุณภาพ / สิ่งสูญเปล่า [Quality (waste)*] ☐ ลดรอบเวลาการทำงาน / การส่งมอบ [Delivery]

ส่วนที่ 2

ชื่อเรื่อง คู่มือสายสลายนคราบน้ำอาหาร

1. หลักการและเหตุผล ความสำคัญของปัญหา (ความเป็นมาของโครงการ)

หอผู้ป่วยพิเศษสิริกิติ์ 8/1 เป็นหอผู้ป่วยพิเศษที่เปิดให้บริการผู้ป่วยใน มีทั้งหมด 11 ห้อง รองรับผู้ป่วยที่เจ็บป่วยทั้งโรคทางอายุรกรรมและศัลยกรรมหมุนเวียนเข้ามาใช้บริการ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้ป่วยสูงอายุที่มีความเสื่อมตามวัยไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ต้องนอนติดเตียงและใส่สายยางให้อาหาร ซึ่งจะมีทั้งแบบชนิดใส่สายให้อาหารทางจมูก (Nasogastric Tube) และสายให้อาหารทางหน้าท้อง (Percutaneous endoscopic gastrostomy Tube) เพื่อป้องกันการสำลักและให้ผู้ป่วยได้รับสารอาหารที่เพียงพอตลอดช่วงชีวิต และเนื่องจากผู้ป่วยต้องใส่สายยางให้อาหารในระยะยาวนาน บ่อยครั้งที่พยาบาลได้สังเกตเห็นคราบสกปรกที่เกิดจากอาหารเหลว นมหรือยาเกาะตามช่องสายยางให้อาหาร เกิดเป็นภาพที่ไม่น่ามองและส่งกลิ่นไม่พึงประสงค์ และอาจจะส่งผลเสียต่อตัวผู้ป่วยตามมา เช่น ปัญหาติดเชื้อ ท้องเสีย ถ่ายเหลว จากคราบอาหารบดเน่าที่ค้างในสายยางให้อาหาร เป็นต้น ทำให้ต้องเปลี่ยนสายให้อาหารก่อนระยะเวลาอันควร เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ป่วยและญาติ จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นที่มาให้เกิดการพัฒนาคุณภาพบริการภายใต้โครงการ “VDO คู่มือสายสลายนคราบน้ำอาหาร” เพื่อลดภาวะติดเชื้อในผู้ป่วยและลดภาระค่าใช้จ่ายของญาติ

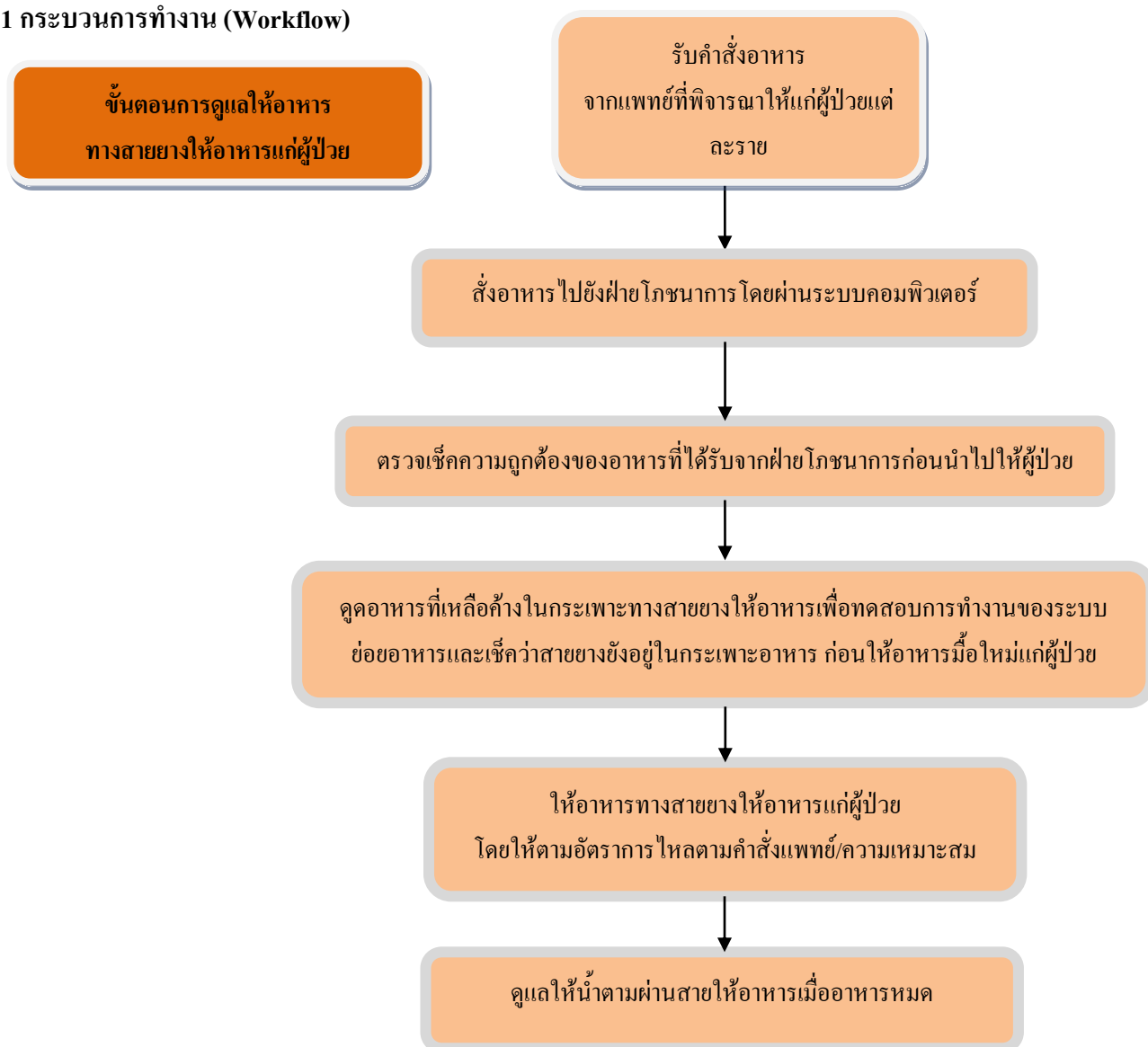
2. กรอบแนวคิด หรือ การวิเคราะห์สาเหตุ (Root cause analysis)

กรอบแนวคิด กระบวนการดูแลผู้ป่วย

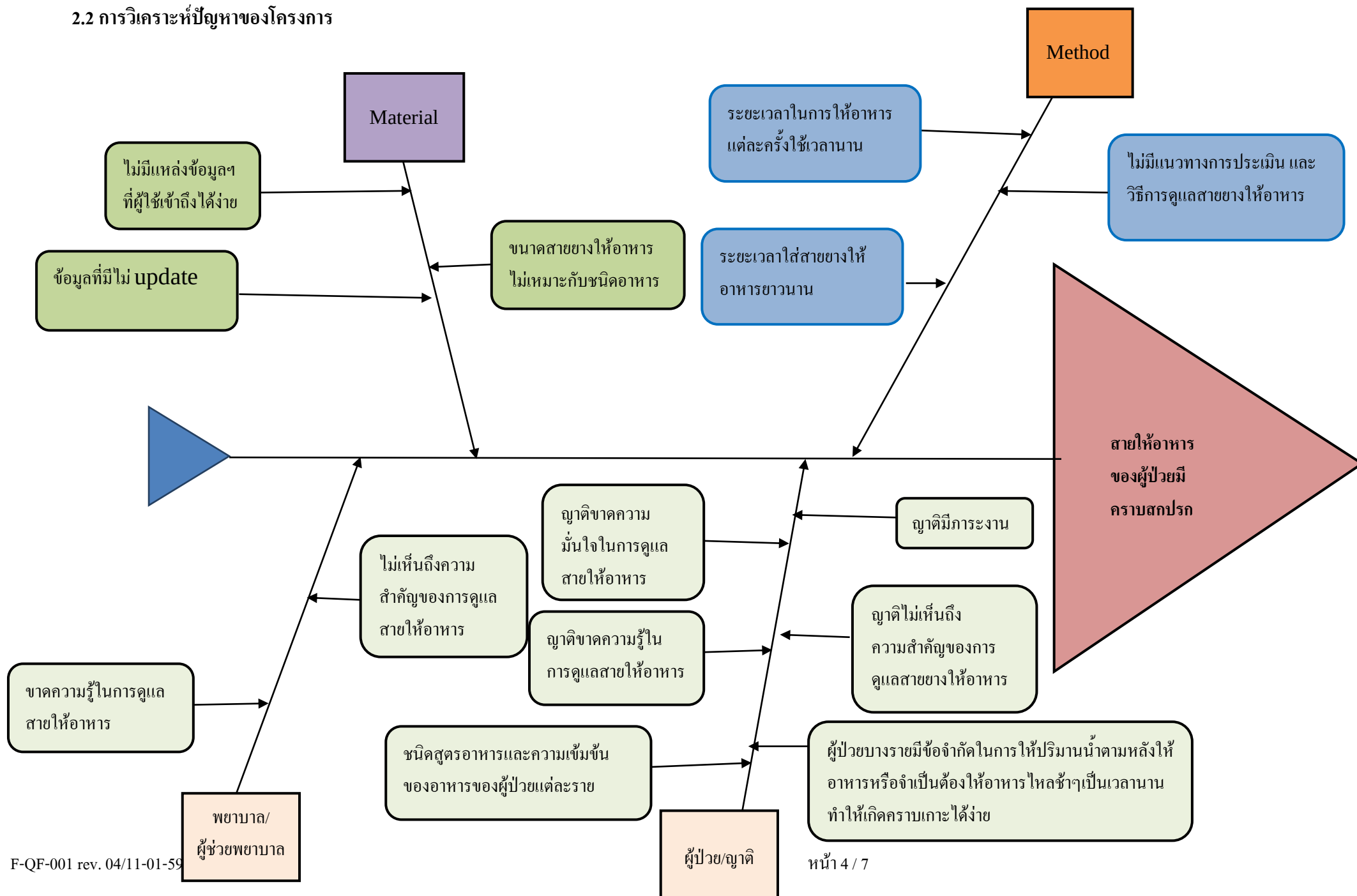

จากกรอบแนวคิดกระบวนการดูแลผู้ป่วย พบว่าการประเมินและวางแผนดูแลผู้ป่วย พร้อมให้ข้อมูลและเสริมความรู้แก่เจ้าหน้าที่และญาติในการดูแลผู้ป่วย เป็นสิ่งที่จำเป็นและจะทำให้เกิดการดูแลที่ต่อเนื่องและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จากการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ผ่านมา ในการดูแลผู้ป่วยที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเอง พยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลมีหน้าที่ดูแลช่วยเหลือผู้ป่วย ให้ได้ปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันให้ครบทุกด้าน เสริมในด้านที่ขาด เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีในผู้ป่วย เช่น ในผู้ป่วยที่ได้รับอาหารผ่านสายยางให้อาหาร เมื่อผู้ป่วยได้รับอาหารผ่านทางสายยางให้อาหารจนหมด พยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลที่ขึ้นปฏิบัติงานในเวรนั้นๆ จะเป็นผู้ให้น้ำตามอาหาร เพื่อเป็นการล้างคราบอาหารในสายให้อาหารและป้องกันการอุดตันของสาย แต่เมื่อผ่านการให้อาหารทางสายให้อาหารในระยะเวลาที่ยาวนานแล้วนั้นจะทำให้พบคราบอาหารภายในสายให้อาหารของผู้ป่วยเกือบทุกราย จึงคิดว่าการล้างคราบอาหารในสายให้อาหารด้วยน้ำเพียงอย่างเดียวนั้นอาจจะไม่เพียงพอ ในการรักษาความสะอาดของสายให้อาหาร

2.1 กระบวนการทำงาน (Workflow)

2.2 การวิเคราะห์ปัญหาของโครงการ

3. วัตถุประสงค์และกระบวนการปรับปรุง

3.1 วัตถุประสงค์

- 3.1.1 เพื่อลดอัตราการเปลี่ยนสายยางให้อาหารที่เกิดจากสาเหตุทราบอาหารยึดติด
- 3.1.2 เพื่อให้พยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลมีแนวทางปฏิบัติการในการดูแลสายยางให้อาหาร

3.2 กระบวนการปรับปรุง/วิธีการแก้ไขปรับปรุง

- 3.2.1 **สภาพก่อนการปรับปรุง** จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า
 - 3.2.1.1 วิธีการดูแลสายให้อาหารเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบดสกรปรกเกาะตามสายยางให้อาหารของผู้ป่วยนั้นยังไม่มีรูปแบบและสื่อการเรียนรู้ที่ชัดเจน
 - 3.2.1.2 พยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลยังขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการดูแลสายยางให้อาหารสะอาด
 - 3.2.1.3 สายยางให้อาหารมีการบดสกรปรกเกาะ สายยางตันง่าย มีกลิ่นไม่พึงประสงค์ต้องเปลี่ยนสายยางให้อาหารก่อนเวลาที่กำหนด ผู้ป่วยบางรายมีอาการท้องเสีย และหายจากอาการท้องเสียเมื่อเปลี่ยนสายยางให้อาหารใหม่

3.3 วิธีการแก้ไขปรับปรุง ครั้งที่ 1 วิเคราะห์และปรับปรุงข้อมูล

- 3.3.1 นำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในที่ประชุมหน่วยงานประจำเดือนเพื่อร่วมหาแนวทางแก้ไข โดยทบทวนแผนปฏิบัติการดูแลสายยางให้อาหารเพื่อป้องกันการเกิดการบดสกรปรกเกาะตามช่วงสายยางให้อาหาร จากความรู้และประสบการณ์และของพยาบาลและผู้ช่วยพยาบาลในหน่วยงาน รวมทั้งหาความรู้จากแหล่งประโยชน์ต่างๆที่น่าเชื่อถือ จัดทำเอกสารวิธีการปฏิบัติการดูแลสายให้อาหารเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบดสกรปรกเกาะตามช่วงสาย โดยมีข้อแนะนำ ดังนี้
 - Feed น้ำก่อนให้อาหารทางสายยางให้อาหารทุกครั้ง ประมาณ 10-20 มิลลิลิตรเพื่อป้องกันอาหารเกาะในสายยาง
 - ในขั้นตอนการให้น้ำหลังอาหารหมดทุกครั้งให้จับสายยางให้อาหาร โดยเริ่มจากสายปลายจุ่มผู้ป่วยบีบหมุนสายให้บริเวณที่มีอาหารเกาะหลุดออกพร้อมดันกระบอกน้ำ ทำไปเรื่อยๆจนหมดความยาวสาย และให้น้ำตามอีกครั้งเพื่อล้างสายอีกรอบ
 - ในกรณีเกิดการบดสกรปรกแล้ว อาจใช้น้ำส้มสายชู 5 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 15 มิลลิลิตร ฉีดผ่านสาย โดยพับสายให้อาหารไว้เพื่อให้ น้ำหล่อภายในสายทิ้งไว้ประมาณ 15 นาที ทำซ้ำจนหมดแก้ว และควรทำสัปดาห์ละ 2 ครั้ง
- 3.3.3 จัดเอกสารวิธีการปฏิบัติลงแฟ้มให้ความรู้ประจำวรรค์ และแนะนำวิธีการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ผู้ป่วย ญาติ ผู้ดูแลที่ยังขาดความรู้

ผลการประเมินหลังปรับปรุงครั้งที่ 1 (1 สิงหาคม 2562 ถึง 31 สิงหาคม 2562)

หลังจากจัดทำเอกสารวิธีการปฏิบัติดูแลสายให้อาหารเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบดสกรปรกเกาะตามช่วงสายให้อาหาร พบปัญหาพยาบาล/ผู้ช่วยพยาบาล ในหน่วยงาน มีแนวปฏิบัติบางขั้นตอนไม่ตรงกัน

3.4 วิธีการแก้ไขปรับปรุง ครั้งที่ 2

- 3.4.1 จัดทำสื่อการเรียนรู้รูปแบบ VDO แทนเอกสารวิธีการปฏิบัติดูแลสายยางให้อาหารเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบดสกรปรกเกาะตามช่วงสายยางให้อาหาร เพื่อให้ผู้เรียนรู้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น
- 3.4.2 นำเสนอสื่อ VDO ให้พยาบาล/ผู้ช่วยพยาบาล เรียนรู้พร้อมทำความเข้าใจพร้อมกัน

ผลการประเมินหลังปรับปรุงครั้งที่ 2 (1 กันยายน 2562 ถึง 30 กันยายน 2562)

รูปแบบการให้ข้อมูลน่าสนใจ สามารถเข้าใจได้ง่าย ทำให้พยาบาล/ผู้ช่วยพยาบาลในหน่วยงานเข้าใจแนวปฏิบัติตรงกัน และนำไปดูแลผู้ป่วยได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการเกิดการบดสกรปรกในสายยาง ไม่เกิดภาพที่ไม่น่ามองและไม่มึกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ ลดการเปลี่ยนสายยางให้อาหารก่อนเวลาอันควร และป้องกันการเกิดอาการท้องเสียจากทราบอาหารอุดตันในสายยางให้อาหารให้แก่ผู้ป่วยได้ อย่างไรก็ตาม การให้ความรู้กับญาติ/ผู้ดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องที่บ้านหลังจำหน่ายผู้ป่วย ก็เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องคำนึงถึง

3.5 วิธีการแก้ไขปรับปรุง ครั้งที่ 3 (1 ตุลาคม 2562 ถึง 31 ตุลาคม 2562)

3.5.1 บุคลากรให้ความรู้ “VDO วิธีการปฏิบัติการดูแลสายให้อาหารเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบดสกรกเกาะตามช่วงสายยางให้อาหาร” เข้ากับระบบ Primary Nurse โดยมอบหมายพยาบาลเจ้าของไข้ใช้ VDO เป็นสื่อการสอนและส่งให้แก่ญาติผู้ดูแลผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ระบบพยาบาลเจ้าของไข้ที่ทางหน่วยงานใช้ติดต่อระหว่างพยาบาลเจ้าของไข้กับผู้ป่วยและญาติอยู่แล้ว เพื่อให้ญาติสามารถเปิดดูได้อย่างสะดวกและดูบทวนได้อีกเมื่อจำหน่ายกลับบ้านไปแล้ว

3.5.2 ประเมินผลการปรับปรุงโครงการ (ครั้งที่ 3) (1 พฤศจิกายน 2562 ถึง 30 พฤศจิกายน 2562)

VDO วิธีการปฏิบัติการดูแลสายให้อาหารเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบดสกรกเกาะตามช่วงสายยางให้อาหารทำให้ลดระยะเวลาการสอนการดูแลสายยางให้อาหารให้แก่ญาติผู้ป่วย ญาติเข้าใจได้ง่ายขึ้น สามารถเปิดดูบทวนได้จาก VDO file ที่พยาบาลเจ้าของไข้ส่งให้

4. แผนการดำเนินงาน (ขั้นตอนการดำเนินการ) กรณาระบุช่วงเวลาชัดเจน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน/ปี)						ผู้รับผิดชอบ / บทบาทหน้าที่ ของผู้รับผิดชอบ
	มิ.ย.62	ก.ค.62	ส.ค. 62	ก.ย.62	ต.ค.62	พ.ย.62	
1. นำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในที่ประชุม หน่วยงานประจำเดือนเพื่อร่วมหาแนว ทางแก้ไข	←-----→						น.ส. เพ็ญพิชชา พรหมมี/ ผู้นำ เสนอปัญหา
2. จัดทำแผนการดำเนินงาน	←-----→ ↔						น.ส. เพ็ญพิชชา พรหมมี
3. ดำเนินการมอบหมายงาน	←-----→	←-----→					น.ส. เพ็ญพิชชา พรหมมี
4. ประเมินผลครั้งที่ 1			↔				น.ส. เพ็ญพิชชา พรหมมี
5. ปรับปรุงขอบเขตการทำงานครั้งที่ 2			↔	←-----→			น.ส. เพ็ญพิชชา พรหมมี
6. ประเมินผลครั้งที่ 2				↔			น.ส. เพ็ญพิชชา พรหมมี
7. จัดประชุม แจ้งผลการประเมินและปัญหาที่ พบเดือนละ 1 ครั้ง	←-----→	←-----→	←-----→	←-----→	←-----→	←-----→	น.ส. เพ็ญพิชชา พรหมมี
8. . ปรับปรุงขอบเขตการทำงานครั้งที่ 3				←-----→	←-----→	←-----→	น.ส. เพ็ญพิชชา พรหมมี
9.นำสู่การปฏิบัติ					↔	↔	น.ส. เพ็ญพิชชา พรหมมี
10.ประเมินผลครั้งที่ 3						↔	น.ส. เพ็ญพิชชา พรหมมี

←-----→ = วางแผนงาน

↔ = ปฏิบัติจริง

5. ตัวชี้วัดผลสำเร็จ/ผลดำเนินโครงการ (ที่ระบุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ในรูปแบบตารางหรือกราฟ)

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลดำเนินการ (เดือน/ปี)			
		ก่อนดำเนินการ	หลัง		
			ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
อัตราการเปลี่ยนสายยางให้อาหารที่เกิดจากสาเหตุรบบอาหารยัดติด	0%	NA	50	20	5
พยาบาล/ผู้ช่วยพยาบาล ปฏิบัติตามแนวทางในการดูแลสายให้อาหาร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดคราบสกปรก	100%	NA	50	65	95

6. ผลการปรับปรุง / ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น

- 6.1 ผู้ป่วยได้รับความสุขสบาย สะอาด ปลอดภัยจากการติดเชื้อทางเดินอาหารที่เกิดจากคราบตกค้างของอาหาร
- 6.2 ผู้ป่วยไม่เจ็บจากการเปลี่ยนสายให้อาหารบ่อย สาเหตุจากการความสกปรกของสายให้อาหาร
- 6.3 ญาติ/ผู้ดูแลมีความรู้ในการดูแลสายให้อาหารให้สะอาด ไม่เกิดคราบสกปรกเกาะตามช่วงสายให้อาหารสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติจริงในการดูแลผู้ป่วยทั้งในและนอกโรงพยาบาล เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว โดยมีเครื่องมือที่ช่วยให้เข้าใจข้อมูลได้ง่าย ทันสมัยและสามารถเข้าถึงสะดวกยิ่งขึ้น

7. การเรียนรู้ที่ได้รับจากการทำโครงการและการขยายผล

ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานและการพัฒนาระบบการทำงานอย่างเป็นวงจร ตั้งแต่ค้นพบปัญหา นำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ วางแผนหาวิธีการป้องกันปัญหา ลงมือปฏิบัติโดยเรียนรู้การทำงานเป็นทีม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และประเมินเพื่อค้นหาปัญหาอีกครั้ง ทำให้เกิดกระบวนการปรับปรุงไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด และสำเร็จเป็นรูปธรรมชัดเจนซึ่งถือเป็นความสำเร็จของหน่วยงาน เตรียมนำเสนอเพื่อขยายผลในการใช้เป็นแนวปฏิบัติภายในฝ่ายการพยาบาลศูนย์การแพทย์ศิริกิตติต่อไป

8. การควบคุม / ติดตาม / ประเมินผล / การป้องกันปัญหาเกิดซ้ำ

มีการติดตามประเมินผลการใช้งานทุก 1 เดือน นำข้อมูลมารายงานในที่ประชุมประจำเดือนของหอผู้ป่วยและปรับปรุงแก้ไข

9. โครงการ / กิจกรรม / โอกาสพัฒนาในครั้งต่อไป

- 9.1 โอกาสพัฒนาโครงการสู่การวิจัย (R2R) เพื่อแก้ปัญหการทำงานอย่างเป็นระบบในอนาคต
- 9.2 พัฒนารูปแบบข้อมูลเชิงคลินิกที่เฉพาะเจาะจงผู้ป่วย เพื่อตอบสนองปัญหาของผู้ป่วยที่แตกต่างกันในแต่ละราย
- 9.3 บูรณาการระบบ Primary Nursing care